

Egzotikus állatok által közvetített zoonózisok

Géczy Csaba

MVÁÁT Kerekasztal Beszélgetés
FÁNK Állatorvosi Rendelő
2008. Június 10.

Zoonosis:

- Fertőzés / betegség amely kórokozó állatról emberre átjutnak (ritkán emberről állatra)
- Csoportosítás
  - **Orthozoonosis:** közvetlenül vagy közvetve áterjed (TBC, Leptospirosis, ...)
  - **Metazoonosis:** sebfertőzés útján terjed (Patkányharapási láz, ...)
  - **Cyclozoonosis:** vektor közvetítésével terjed (kullancs encephalitis)
  - **Sapronosis:** állat és ember közös forrásból fertőződik (tetanus, botulismus, listeriosis)

Hüllők

- Vírus:
  - Nyugati lóencephalitis (Alphavirus - Toga)
- Baktérium:
  - **Salmonella sp., Mycobacterium sp., Campylobacter sp., Aeromonas sp., Pseudomonas sp., Yersinia sp., Erysipelothrix sp.**
- Parazita:
  - **Pentastomida, Cryptosporidium sp. Ophionyssus natricis ,**
- Gomba:
  - *Trichophyton sp., Aspergillus sp.,*

Rágcsálók

- Vírus:
  - **LCM, HFRS (Hantavirus)**
- Baktérium:
  - *Salmonella sp., Pasteurella sp., Yersinia sp., Campylobacter sp., Streptobacillus sp., Leptospira sp., Mycobacterium sp., Francisella sp.,*
- Parazita:
  - *Cryptosporidium sp., Cheyletiella sp., Taenia sp.,*
- Gomba:
  - *Trichophyton sp., Microsporum sp.,*

Madarak

- Vírus:
  - Paramyxovirus,
- Baktérium:
  - **Chlamydia sp., Salmonella sp., Campylobacter sp., Mycobacterium sp., Pasteurella sp., Escherichia sp.,**
- Parazita:
  - *Cryptosporidium sp., Dermanyssus sp., Ornithonyssus sp.*
- Gomba:
  - **Aspergillus sp., Histoplasma sp., Cryptococcus sp.,**
- Allergia
  - (alveolitis)

Görény

- Vírus:
  - Veszettség, Influenza
- Baktérium:
  - *Salmonella sp., Campylobacter sp., Mycobacterium sp.,*
- Parazita:
  - *Cryptosporidium sp., Toxocara sp., Giardia sp.,*
- Gomba:
  - Dermatophytosis

Főemlősök

- **Vírus:**
  - Herpes, SIV, Pox, ...
- **Baktérium:**
  - *Mycobacterium sp.*, *Shigella sp.*, *Salmonella sp.*, *Campylobacter sp.*, ...
- **Parazita:**
  - *Cryptosporidium*, ***Giardia sp.***, *Amoeba sp.*, *Balantidium sp.*, *Strongyloides sp.*, ...
- **Gomba:**
  - *Microsporium sp.*, *Trichophyton sp.*, ...

Hüllő zoonózisok

- **Salmonellosis:**
  - *Salmonella enteritidis*
  - rengeteg szerotípus
  - szubklinikai fertőzöttség
  - szakaszos ürítés
  - antibiotikum rezisztencia
  - kezelés?
  - Higiénia, kerti tavak
- **Pentastomiasis:**
  - *Linguatula sp.*, *Armillifer sp.*,
  - Bélsár, húsfogyasztás
  - Vadonélő rágcsáló köztigazda
  - Végleges gazda hüllő
  - Cysta, Larva migrans (3.stádium)
  - Szubklinikai fertőzöttség (Ho)
- **Mycobacterium**

Rágcsáló zoonózisok

- **Bőrbetegségek:**
  - *Trichophyton mentagrophytes*, *T. quinckeanum*, *Microsporium sp.*
  - Tünetmentes hordozás, fertőzött állat, környezet,
  - Szőrhullás, hyperkeratosis,
  - Bőrkaparék, Wood lámpa,
  - Ho: Csökkent immunrendszer (gyerek, idős, terhes, ...)
  - *Cheyletiella parasitivorax*
- **Hasmenés:**
  - *Salmonella sp.*, *Campylobacter sp.*, *Yersinia enterocolitica*, *Cryptosporidium sp.*, *Clostridium sp.*, *Escherichia coli*, ...
- **Harapás:**
  - *Pasteurella multocida*, *Streptobacillus moniliformis*, *Spirillum minus*, *Francisella tularensis*, *Leptospira sp.*
  - LCM (Lymphocytás choriomeningitis, *Arenavirus*), HFRS (Vérzések láz és vese szindróma, *Hanta vírus*)
- **Gennyves folyamatok:**
  - *Staphylococcus aureus*, *Pasteurella multocida*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Proteus sp.*, ***Yersinia pseudotuberculosis***, *Streptococcus sp.*

Madár zoonózisok

- **Tuberculosis:**
  - *M. avium*, *M. intracellulare* (*M. bovis*, *M. tuberculosis*)
  - Rendkívül ellenálló (környezetben évek)
  - AB rezisztencia
  - Diagnózis: cytologia, tuberkulin?
  - Immunszuppresszált emberek (AIDS, ...)
  - Kezelés?
- **Aspergillosis:**
  - *Aspergillus fumigatus*, *A. flavus*, *A. niger*.
  - Stressz, immuncsökkenés, fokozott ürítés
  - Alomanyag (forgács), por, ...
  - Ho: Csökkent immunrendszer mellett
- **Papagájkor:**
  - *Chlamydia psittaci*
  - Vadbefogott / import madarak
  - Bélsár, por,
  - Ho: „influenza”, atipusos tüdőgyulladás
- **Allergia:**
  - Allergiás alveolitis
  - „farmer tüdő”